

Danmark på sikker vej

– Plan for et stærkere fællesskab

Maj 2015

Regeringen

Danmark på sikker vej

– Plan for et stærkere fællesskab

Danmark på sikker vej

- plan for et stærkere fællesskab

Vi vil den fælles velfærd

Danmark er et godt sted at bo og leve. Vi har formået både at have en høj fælles velfærd og en høj velstand. Vores stærke og solidariske velfærdssamfund er ikke kommet af sig selv. Det er noget, som vi har kæmpet for og arbejdet målrettet på at opbygge gennem generationer.

Vi er i Danmark fælles om at finansiere uddannelse af børn og unge og behandling af syge på vores hospitaler. Det er opgaver, som den enkelte familie i højere grad selv finansierer i de fleste andre lande. I Danmark har vi fri og lige adgang til uddannelse og sundhed, uanset hvem vi er.

Vores velfærdssamfund betyder, at fællesskabet træder til med hjælp, hvis livet bringer uforudsete udfordringer. Hvis man fx bliver ledig i en periode eller ikke kan klare et arbejde på grund af sygdom.

Regeringen ønsker at værne om og udvikle den særlige danske samfundsmodel. Den sikrer et samfund med stor lighed, som ikke kun giver udfoldelsesmuligheder for de stærkeste. Den skaber trygge rammer for alle.

Regeringen arbejder målrettet på at sikre høj beskæftigelse og vellønnede job i Danmark. Arbejdspladser er grundlaget for velstand, og for at vi har råd til velfærden. Arbejdspladser er også grundlaget for de enkelte familiers økonomiske tryghed. Derfor gennemfører vi reformer, som blandt andet omfatter to store vækstplaner og forbedringer af folkeskolen og erhvervsuddannelserne. Det er en forudsætning for den danske velfærdsmodel, at flest mulige deltager på arbejdsmarkedet.

Regeringens politik er således baseret på en balance, hvor vi både udvikler velfærden og forbedrer vilkårene for at skabe nye arbejdspladser.

I de kommende år bliver flere og flere danskere ældre. Frem mod 2020 vil 137.000 flere danskere være over 70 år. Deres velfærd skal vi have råd til. Og vi skal også have råd til forbedringer inden for bl.a. kerneområder som sundhed og uddannelse. Regeringen vil derfor i de kommende år afsætte flere midler til vores fælles velfærd.

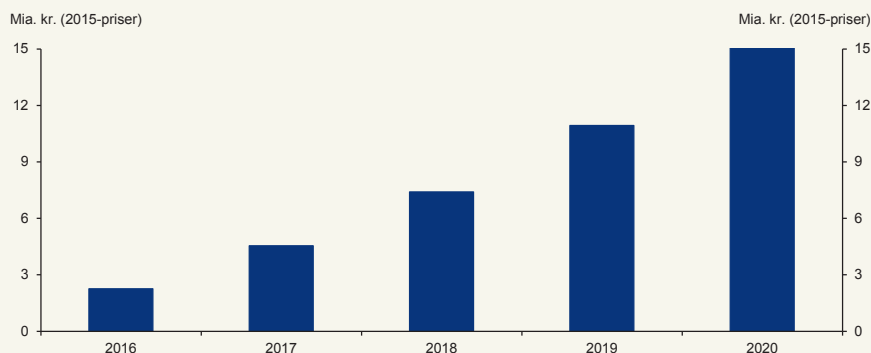
Regeringen vil hvert år frem til 2020 øge det offentlige forbrug med i gennemsnit 3 mia. kr. i forhold til året før – svarende til 0,6 pct. i gennemsnit om året. Det offentlige forbrug vil dermed i 2020 være ca. 15 mia. kr. højere end i 2015, jf. figur 1.

Hvis vi havde valgt ikke at tilføre nye penge til vores fælles velfærd, måtte vi spare andre steder for at finde penge til det stigende antal ældre og til nye prioriteringer. I løbet af få år ville det betyde meget store besparelser, hvis man skulle finde penge til det, som regeringen ønsker. En besparelse på fx 3 mia. kr. vil kunne dække finansieringsbehovet det første år. Herefter skal man hvert år finde ekstra besparelser på 3 mia. kr. i forhold til året før.

Vi vil prioritere vores fælles velfærd frem til 2020. Vi har prioriteret velfærden på finansloven for 2015, og det vil vi også gøre på finanslovsforslaget for 2016 og i de kommende år. Regeringen går ikke ind for nulvækst. Det ville ikke være ansvarligt i forhold til de udfordringer, vi står overfor.

Vi vil bruge i alt 39 mia. kr. mere i årene 2016-2020 på at bevare og udvikle vores fælles velfærd.

Figur 1
15 mia. kr. mere i offentligt forbrug i 2020 – i alt 39 mia. kr. mere i årene 2016-2020

Anm.: Den viste vækst i de enkelte år vil samlet set betyde, at der over hele perioden 2016-2020 bliver tilført i alt ca. 39 mia. kr. til den fælles velfærd. Opgørelsen er ligesom i *Konvergensprogram 2015* baseret på stigningen i det offentlige forbrug (ekskl. afskrivninger) og udgifter til forskning og udvikling mv.

Kilde: *Konvergensprogram 2015* og egne beregninger.

Den beregningstekniske forbrugsvækst i 2016 er senest opgjort til 0,4 pct., svarende til ca. 2 mia. kr. Det er imidlertid ren teknik. Det er imidlertid ren teknik, som ikke ændrer ved, at der fortsat er et råderum på godt 3 mia. kr. i 2016, svarende til den forudsatte stigning i forbrugsvæksten.

Vores økonomi er i fremgang

Dansk økonomi er i fremgang. Vi har haft økonomisk vækst siden foråret 2013, og den private beskæftigelse er steget med 38.000 personer. Arbejdsløsheden er faldet.

Boligmarkedet er i bedring. Forbrugertilliden er høj. Konkurrenceevnen er styrket. Og virksomhederne har fået mere at lave.

Men dansk økonomi var hårdt udfordret i kølvandet på finanskrisen og den internationale statsgældskrise. Regeringen har fra dag ét arbejdet målrettet på at løfte Danmark ud af krisen. Vi sikrede rekordhøje offentlige investeringer, der holdt hånden under økonomien. Vi har gennemført store vækstpakker og vækstinitiativer, som styrker grundlaget for vækst i alle dele af Danmark og et nyt holdbart opsving, *jf. boks 1*. Vi har styr på den offentlige økonomi, og Danmark er et af få lande, der har den højeste internationale kreditvurdering, AAA.

Frem mod 2020 er der udsigt til stigende vækst:

- Væksten var 1,1 pct. sidste år og ventes at stige til godt 1½ pct. i år og godt 2 pct. om året i gennemsnit for 2016-2020.
- Beskæftigelsen i den private sektor ventes at stige med 160.000 fuldtidspersoner frem mod 2020. Samtidig er der plads til moderat vækst i den offentlige beskæftigelse.
- Ledigheden ventes over de kommende år at falde til 3½ pct. af arbejdsstyrken. Det er et lavt niveau i historisk og international sammenligning.

Boks 1

Store reformer styrker vækst og beskæftigelse

- Skattereform (2012)
- Førtidspension og fleksjob (2012)
- SU (2013)
- Kontanthjælp (2013)
- Vækstplan DK (2013)
- Folkeskolen (2013)
- Erhvervsuddannelserne (2014)
- Vækstpakke 2014
- Beskæftigelsesreformen (2014)
- Vækst 2015

Udfordringer og prioritering af velfærd i de kommende år

Regeringen er optaget af fortsat at udvikle den danske samfundsmodel, så vi kan gøre vores samfund endnu bedre. Vi skal fortsat investere i velfærd, uddannelse og sundhed inden for rammerne af en ansvarlig økonomisk politik. Målet er bedre velfærd for alle.

Vores ambitioner rækker langt frem, og vi vil også sikre kommende generationer bæredygtig vækst og fortsættelse af den grønne omstilling.

Vi står i de kommende år overfor en række udfordringer, som kræver prioritering af flere midler til at sikre det velfærdssamfund, som regeringen ønsker.

De centrale udfordringer er:

1. Vi skal sikre en bedre sundhed og en værdig alderdom.
2. Vi skal sikre reelt lige muligheder og social mobilitet gennem gode dagtilbud og skoler og et højt uddannelsesniveau.
3. Vi skal understøtte bæredygtig vækst og beskæftigelse gennem ambitiøse mål for forskning og innovation samt investeringer i jobskabelse og grøn omstilling.
4. Vi skal skabe større tryghed og bedre velfærd til gavn for bl.a. socialt udsatte.

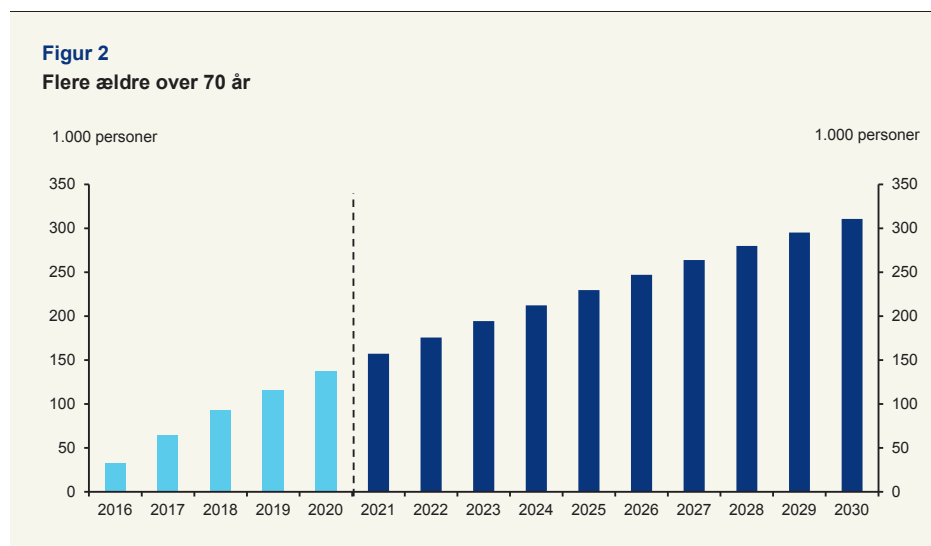
Vi vil tage hånd om disse udfordringer og samlet set bruge 39 mia. kr. mere på velfærden i de kommende fem år fra 2016 til 2020. Dermed vil der om fem år i 2020 være 15 mia. kr. mere til velfærden end i 2015.

Det har vi råd til. Vi vil bruge en del af den stigende velstand i vores samfund til vores fælles velfærd. Det er vores prioritering.

Uden vækst i de offentlige serviceudgifter skal alle udgifter til flere ældre og bedre fælles velfærd finansieres inden for de nuværende økonomiske rammer. Det vil sige alene ved effektiviseringer eller omprioriteringer.

1. Løft af sundheden og en værdig alderdom

Regeringen ønsker at sundheden skal løftes, og der dermed sikres flere gode leveår for alle. Derfor er der behov for en fortsat styrkelse af det fælles, offentlige sundhedsvæsen. Samtidig skal vi også have råd til at sikre velfærden for flere ældre, så alle kan få en værdig alderdom. Frem mod 2020 vil 137.000 flere danskere være over 70 år, *jf. figur 2*.

Kilde: Danmarks Statistik, DREAM og egne beregninger.

I dag modtager hver person over 70 år i gennemsnit ca. 150.000 kr. i offentlige serviceydelser om året. Denne udgift per person vil falde de kommende år, fordi flere ældre er sunde og vil kunne klare sig selv. Alligevel vil de samlede offentlige udgifter stige, efterhånden som antallet af ældre stiger.

Vi ved, at befolkningsudviklingen de kommende år vil betyde øgede udgifter. Derfor sætter regeringen penge af til det på forhånd. Det er ansvarligt.

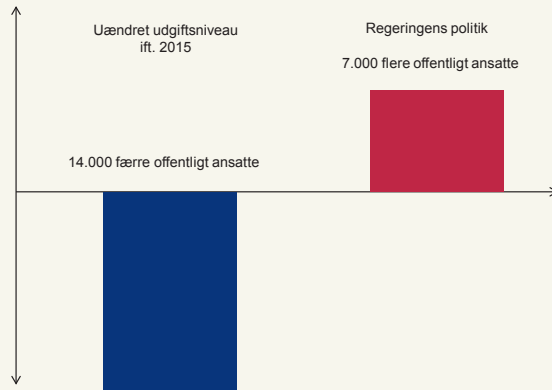
Samtidig vil vi få yderligere udgifter til nye former for sygehusbehandlinger samt ny og ofte dyr medicin. Og blandt andet vores indsats på kræftområdet skal i løbet af de næste 10 år kunne måle sig med de bedste i verden.

Nye behandlingsformer på sygehusene og ny medicin vil bidrage til at løfte kvaliteten i sundhedsvæsenet. Men det er de offentligt ansatte som lægerne på sygehusene og sosu-assistenterne i ældreplejen, som leverer velfærden i det daglige. Det samme gælder lærere og pædagoger i skoler og daginstitutioner.

Med den udgiftsvækst, som regeringen ønsker, er der i 2020 råd til ca. 7.000 flere offentligt ansatte end i dag, *jf. figur 3*. Flere hænder i den offentlige sektor vil understøtte det løft i velfærden, som regeringen vil prioritere.

Denne stigning på ca. 7.000 flere offentligt ansatte står derfor i modsætning til, at antallet af offentligt ansatte vil falde med ca. 14.000, hvis man vil have en offentlig sektor uden udgiftsvækst fra 2015 og frem.

Figur 3
Offentligt fuldtidsbeskæftigede i 2020 (beregningstekniske fremskrivninger)

Anm.: Udviklingen i antallet af offentligt ansatte er baseret på gængse beregningsforudsætninger. Det er i praksis de enkelte kommuner, regioner og statslige institutioner, som fastlægger, hvordan de prioriterer deres bevillinger til henholdsvis løn og indkøb af varer og tjenester.

Kilde: *Konvergensprogram 2015* og Finansministeriets beregninger.

Regeringen sætter således flere penge af til velfærden, så der er råd til ca. 21.000 flere offentligt ansatte end i en situation uden forbrugsvækst.

Det er lagt til grund, at udgifterne til offentlige lønninger og varekøb udgør en omtrent konstant andel af den samlede offentlige produktion frem mod 2020. Samtidig stiger de offentlige lønninger hurtigere end priserne på det offentliges køb af varer og tjenester. Derfor vil der med et uændret udgiftsniveau alt andet lige være råd til færre offentlige ansatte.

2. Reelt lige muligheder, et højt uddannelsesniveau og et samfund der hænger sammen

Regeringen ønsker, at Danmark fortsat skal være et samfund med en høj grad af lighed. Indkomsterne i Danmark er mere lige fordelt end i de fleste andre lande. Samtidig bygger vores lige samfund på en høj fælles velfærd med lige og fri adgang til uddannelse og sundhed. Selv om man mister sit arbejde eller bliver førtidspensionist, kan man blive behandlet på et sygehus med dygtige læger og sygeplejersker, og ens børn kan få en uddannelse. Det skaber tryghed.

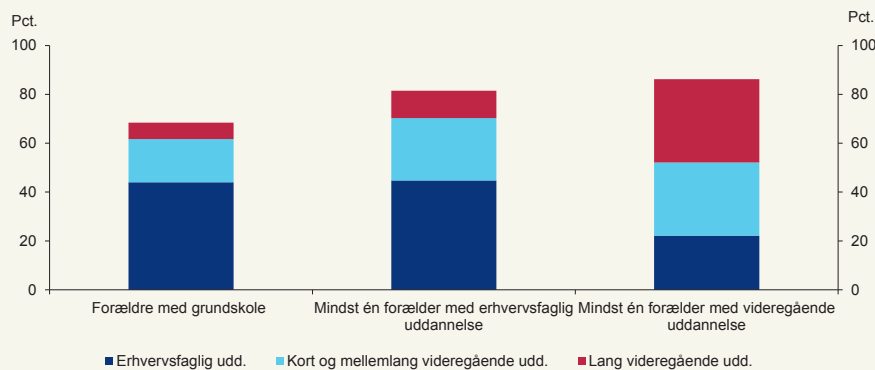
Regeringens ambition er, at *alle* børn får den bedst mulige start på livet. Vores børn skal opleve omsorg og nærhed fra dygtige og engagerede voksne i vuggestuer, dagplejer og børnehaver. Vores børn skal trives, lære og udvikle sig, når de er i dagtilbud – og samtidig udvikle forudsætningerne for den bedst mulige skolestart.

Et stærkt offentligt uddannelsessystem er en vigtig del af vores solidariske samfund og grundlaget for den sociale mobilitet, der er afgørende for at skabe lige muligheder for alle. Derfor har regeringen en ambitiøs målsætning om at skabe den bedst uddannede generation i Danmark. Hvis denne målsætning skal realiseres, kræver det, at uddannelsesområdet har tilstrækkelige midler.

Stadigt flere unge vælger at tage en videregående uddannelse, og stort set alle unge får også en ungdomsuddannelse. Forældrenes uddannelsesbaggrund spiller imidlertid fortsat en betydelig rolle for børnenes uddannelsesniveau, *jf. figur 4*.

Regeringen ønsker, at unges uddannelsesvalg i højere grad skal matche evner og interesse og i mindre grad forældrenes uddannelsesbaggrund. Lange videregående uddannelser skal ikke kun være for akademikerbørn, og erhvervsuddannelser ikke kun for børn af ufaglærte. Det vil styrke Danmark som et samfund med reelt lige muligheder.

Figur 4
35-årige fordelt på højeste fuldførte uddannelse givet forældres uddannelsesniveau i 2013

Anm.: Der er set bort fra 35-årige, hvor forældrenes højeste uddannelsesniveau er en gymnasial uddannelse.
Kilde: Økonomi- og indenrigsministeriet (Familiernes økonomi, 2015).

Hvis den offentlige service sækker bagud, svækker vi vores solidariske samfundsmode med en høj grad af lige muligheder for alle. Det vil svække den sociale mobilitet. Det ønsker regeringen ikke. Vi vil prioritere flere ressourcer til den fælles velfærd for at sikre et samfund, der hænger sammen.

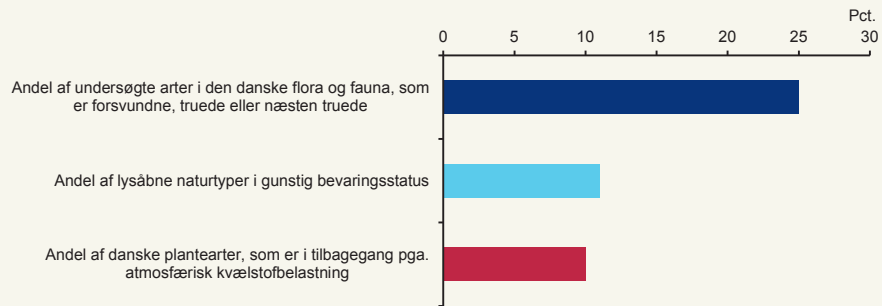
3. Forskning, innovation, og grøn omstilling

Ny viden og en veluddannet arbejdsstyrke kan understøtte væksten i Danmark. Derfor har regeringen en målsætning om, at de offentlige forskningsudgifter skal udgøre mindst 1 pct. af BNP. Det kræver, at der prioriteres ekstra midler til forskning, efterhånden som samfundsøkonomien vokser.

Regeringen lægger også vægt på, at den grønne omstilling af Danmark fortsættes. Det kræver, at vi kan tilføre de nødvendige ressourcer for at skabe et mere bæredygtigt samfund ved bl.a. at adressere de natur-, klima- og miljøudfordringer, vi står overfor i de kommende år.

Det Danmark, som vi leverer videre til vores børn, skal drives af grøn energi, og naturen og miljøet skal have det bedre end i dag. Det kræver, at vi fortsat prioriterer midler til at udvikle Danmark som et bæredygtigt samfund. Vi skal fortsætte indsatsen for at forbedre naturen og miljøet, så vores dyr og planter får gode levesteder, *jf. figur 5*.

Figur 5
Status for biodiversiteten i den danske natur (udvalgte områder)

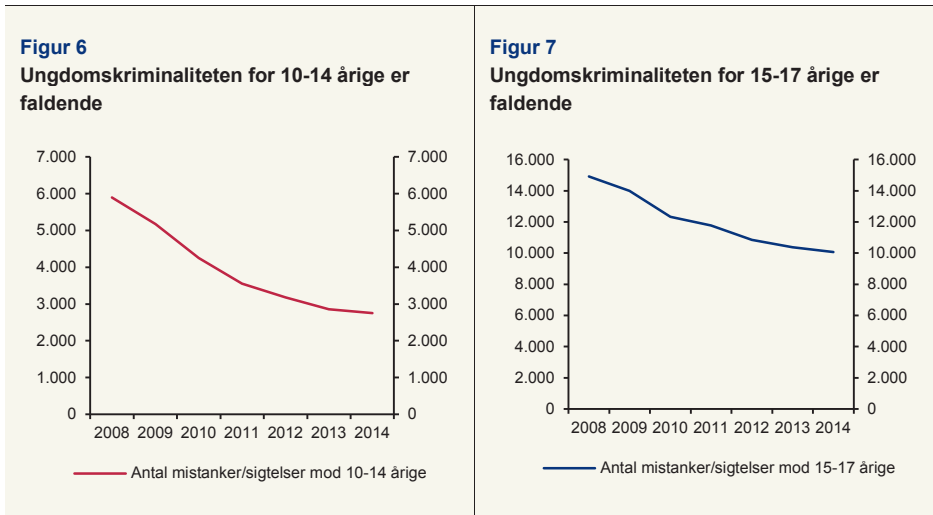
Kilde: Natur og miljø 2014. Miljøtilstandsrapporten.

4. Større tryghed, holdbar velfærd og råd til det uforudsete

Der skal være råd til at håndtere nye udfordringer og uforudsete problemer, som vil kræve svar fra fællesskabet.

Det har vi senest oplevet, da angrebene i Paris og København har afdækket et akut behov for at sikre, at de myndigheder, som står vagt om vores sikkerhed, har de nødvendige redskaber og ressourcer til at sikre borgernes tryghed. Det havde regeringen råd til, fordi vi har afsat reserver til uforudsete udgifter. Det skaber tryghed om rammerne for vores velfærdssamfund, at der ikke pludseligt skal spares, når der kommer uforudsete udgifter.

Samtidigt er det vigtigt for trygheden i det daglige, at man kan leve sit liv uden frygt for indbrud eller overfald. Regeringen har ført en konsekvent og aktiv retspolitik, som har bidraget til, at kriminaliteten er faldende, herunder også ungdomskriminaliteten, *jf. figur 6 og 7*. Det skal der også være råd til i de kommende år.

Kilde: Udviklingen i børne- og ungdomskriminalitet 2001-2014, april 2015, Justitsministeriet.

Samtidig er der en række opgaver i vores velfærdssamfund, som regeringen ønsker at løse bedre end i dag. Derfor har regeringen fastsat en række ambitiøse sociale 2020-mål. De sætter en klar retning for vores indsats for samfundets svageste og for vores børn.

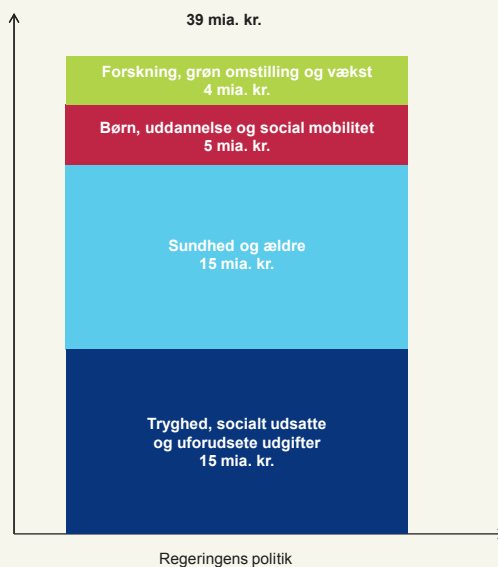
Regeringen sætter derfor flere penge af til at sikre borgernes tryghed og en holdbar velfærd.

39 mia. kr. mere til velfærd frem mod 2020

Regeringen vil prioritere i alt 39 mia. kr. ekstra til den fælles velfærd i perioden 2016-2020, *jf. figur 8*. Det er der penge til inden for regeringens 2020-plan. De øgede udgifter er fuldt finansierede inden for det råderum, der er skabt i dansk økonomi.

De 39 mia. kr. ekstra til den fælles velfærd i 2016-2020 svarer til, at det offentlige forbrug hvert eneste år frem til 2020 øges med gennemsnitligt 3 mia. kr. i forhold til året før.

Figur 8
Prioritering af velfærd 2016-2020

Anm.: Det samlede råderum ved en forbrugsvækst på ca. 0,6 pct. årligt i perioden 2016-2020 er opgjort til 39 mia. kr. i *Konvergensprogram 2015*. Skønnet er behæftet med usikkerhed og vil kunne ændres i op- og nedadgående retning ved senere mellemfristede fremskrivninger.

Vi vil i 2016-2020 anvende de øgede velfærdskroner på følgende områder:

- 15 mia. kr. til bedre sundhed for kræftpatienter, ældre, kronikere mv.
- 5 mia. kr. til børn, uddannelse og social mobilitet.
- 4 mia. kr. til forskning, grøn omstilling og vækst.
- 15 mia. til øget tryghed, socialt udsatte og uforudsete udgifter.

Udmøntning af midlerne vil ske løbende, fordi det ikke i dag er muligt at forudsæ helt konkret, hvorledes de øgede midler skal anvendes i de kommende fem år. Den viste fordeling af de 39 mia. kr. er regeringens bud på den overordnede prioritering. Det er den retning, som vi ønsker, at det danske velfærdssamfund skal udvikle sig i.

Den samlede prioritering af velfærd for ca. 39 mia. kr. i 2016-2020 giver plads til de målrettede forbedringer af vores velfærdssamfund, som regeringen ser som nødvendige for at håndtere de centrale udfordringer, vi står overfor i de kommende år.

Set i et historisk perspektiv er der tale om en relativt lav vækst i det offentlige forbrug frem mod 2020. Derfor er det fortsat vigtigt, at vi prioriterer skarpt. Der er ikke tale om luksus.

Udover at tilføre flere penge til den offentlige sektor skal vi løbende have fokus på, om vi kan bruge de eksisterende midler endnu bedre. Vi skal modernisere den offentlige sektor, og der skal løbende foretages omprioriteringer af de offentlige midler til de områder, hvor de gør mest gavn for borgerne. Den offentlige sektor, vi har i dag, er resultatet af, at skiftende regeringer løbende har tilført flere penge til velfærden og samtidig anvendt de givne ressourcer bedre.

Uden øgede offentlige udgifter til velfærden ville vi kun stå med to muligheder, hver gang der opstår behov for at bruge flere ressourcer på et velfærdsområde. Enten skal pengene findes ved omprioriteringer og effektiviseringer, eller også kan vi ikke imødekomme de behov, der vil opstå. Hermed vil det ikke være muligt at udvikle og forbedre velfærden, som regeringen ønsker det. Vi vil bruge en del af den stigende velstand i vores samfund til vores fælles velfærd.

Regeringens politik går således på to ben: Vi vil løbende frem mod 2020 tilføre flere midler, så vi kan styrke velfærden til gavn for de syge, de ældre og vores børn. Samtidigt vil vi modernisere og omprioritere i den offentlige sektor, så vi får mere velfærd for pengene.

På de følgende sider uddybes regeringens overordnede prioritering af stigningen i forbrugs-væksten frem mod 2020 og arbejdet med at udvikle og forbedre disse højt prioriterede velfærdsområder.

Flere penge til sundhed og ældre

Alle danskere skal kunne regne med, at de – uanset pengepung – har adgang til den nødvendige behandling og pleje. Det er en del af velfærdssamfundets kerne og giver tryghed for den enkelte borger.

Regeringens prioritering af sundhed frem mod 2020

Regeringen vil prioritere knap 6 mia. kr. af det samlede løft af det offentlige forbrug på 15 mia. kr. frem mod 2020 til bedre sundhed og ældre. Det indebærer, at regeringen vil afsætte i alt 15 mia. kr. til området i perioden 2016-2020.

De 15 mia. kr. skal især prioriteres til fire områder, *jf. boks 2*.

- Bedre overlevelse for danske kræftpatienter
- Behandling og pleje af flere ældre
- Fokus på kroniske patienter
- Nye lægemidler og behandlingsmetoder

Boks 2

Regeringen vil prioritere 15 mia. kr. til sundhed og ældre frem mod 2020

Bedre overlevelse for danske kræftpatienter

Kræftbehandlingen i Danmark skal kunne måle sig med de bedste lande i verden. Der skal være langt flere kræftpatienter, der overlever deres sygdom. Regeringen har med sundhedsstrategien allerede gennemført markante løft på kræftområdet, der skal bidrage til at indfri regeringens målsætning om, at tre ud af fire kræftpatienter i 2025 skal være i live fem år efter diagnosen er stillet. Hvis det var niveauet i dag ville det svare til, at ca. 6.000 flere patienter om året ville overleve i minimum 5 år, efter kræften er opdaget.

Behandling og pleje af flere ældre

Befolkningsudviklingen betyder, at der kommer flere ældre over de kommende år. De ældre har en berettiget forventning om, at sundhedsvæsenet leverer en behandling af høj kvalitet og på rette tidspunkt, så rammerne for et langt og aktivt liv sikres. Det kræver en øget kapacitet i sundhedssystemet.

Fokus på kroniske patienter

Mere end hver sjette borger har en eller flere kroniske sygdomme. Disse borgere lever i dag et liv med mange kontakter til en række forskellige dele af sundhedsvæsenet. Og de indlægges eller har kontakt med sygehuset for ofte i sammenligning med andre lande. Regeringen vil derfor styrke den borgernære praksis-sektor, så de kroniske patienter kan få deres behov tilgodeset tæt ved deres hjem og med så lille indgriben som muligt.

Nye lægemidler og behandlingsmetoder

På sundhedsområdet udvikles løbende nye lægemidler og behandlingsmetoder. Forskning og innovation er en grundsten i et moderne sundhedsvæsen. Det danske sundhedsvæsen skal løbende anvende nye tilgange og nye lægemidler, der er mindre indgribende og styrker muligheden for tidlig diagnosticering af sygdomme. Det kan øge overlevelsen og styrke livskvaliteten for patienterne.

Der er behov for at styrke indsatsen på sundhedsområdet i de kommende år:

- Antallet af ældre vil stige i de kommende år. Det betyder, at der vil være et pres for øgede udgifter til øget aktivitet, hvis vi skal fastholde og udvikle den behandling, vi tilbyder patienterne i det danske sundhedsvæsen.
- Vi skal forbedre vores sundhedsindsats, så kvaliteten bliver i verdensklasse. Der er områder, hvor vi fortsat er bagefter andre lande. Det skal vi have indhentet. Og vi skal have penge til fortsat at kunne tilbyde borgerne de nye behandlingsformer og den nye medicin, som de medicinske fremskridt muliggør. Det er forbedringer, som danskerne med rette kan forvente i et rigt samfund.

Selv om regeringen vil tilføre i alt 15 mia. kr. i perioden 2016-2020, vil væksten i de samlede sundhedsudgifter i de kommende år være forholdsvis lav i et historisk perspektiv. Udgifterne er de sidste 20 år steget med ca. 2½ pct. om året i gennemsnit. Frem til 2020 er der lagt op til en vækst på ca. 1 pct. om året. Det er derfor væsentligt, at de senere års arbejde med løbende produktivetsforbedringer i sundhedsvæsenet fortsætter, så vi kan få mere sundhed for pengene.

Allerede igangsatte forbedringer

Regeringen har allerede afsat betydelige midler, som vil forbedre indsatsen på sundhedsområdet i de kommende år. Regeringens flerårige sundhedsstrategi "*Jo før, jo bedre*" understøtter en langsigtet omstilling af sundhedsvæsenet. Med strategien og de yderligere initiativer fra finansloven for 2015 er der afsat i alt 6,5 mia. kr. i 2015-2018 til blandt andet at kræft opdages tidligere, så flere overlever, til mere sammenhængende forløb for kronikere og til styrkelse af den praktiserende læge. Og der er indgået en flerårsaftale om en bedre indsats for personer med psykiske sygdomme, som tilfører psykiatrien 2,2 mia.kr. i 2015-2018 fra satspuljen.

Regeringen har endvidere afsat penge til en bedre ældrepleje på finanslovene for 2014 og 2015 med et samlet løft på 1,2 mia. kr. om året.

Børn, uddannelse og social mobilitet

Det danske velfærdssamfund er i høj grad kendetegnet ved, at vi kan give den nødvendige støtte og omsorg til vores børn. Særligt udsatte børn og unge skal have bedre og lige muligheder, selvom de har haft en hård start på livet eller får udfordringer senere i livet.

Et godt liv starter med et godt børneliv. Det er i de første år, at børnene lærer at danne venskaber, løse konflikter, og hvor små og store oplevelser i hverdagen er kilde til udvikling. Vores dagtilbud danner rammen om et godt børneliv og giver forudsætningerne for en god overgang til skolen og det videre uddannelsessystem.

Det er vigtigt, at børnene får en god start i skolen. Et stærkt offentligt undervisnings- og uddannelsessystem er fundamentet for at sikre, at alle danske børn og unge får lige muligheder for at klare sig godt i livet.

Regeringens prioriteringer frem mod 2020

Regeringen vil prioritere 2 mia. kr. ud af det samlede løft af det offentlige forbrug på 15 mia. kr. frem mod 2020 til børn, uddannelse og social mobilitet. Det indebærer, at regeringen vil afsætte i alt 5 mia. kr. til området i perioden 2016-2020.

De 5 mia. kr. prioriteres bl.a. til tre områder, *jf. boks 3*.

- Kvalitetsløft af dagtilbuddene
- Mere og bedre uddannelse
- Styrket efteruddannelse

Boks 3

Regeringen vil prioritere 5 mia. kr. til børn, uddannelse og social mobilitet

Kvalitetsløft af dagtilbuddene

De fleste børn i Danmark går i dagtilbud – altså i vuggestue, børnehave eller dagpleje. Gode dagtilbud understøtter, at børn trives, lærer og udvikler sig. Regeringen har fremlagt et udspil "*En god start på livet for alle børn*", som vil give området et bredt kvalitetsløft. Regeringen vil med udspillet tilføre dagtilbudsområdet et betydeligt løft frem mod 2020, bl.a. ved at give midler til mere pædagogisk personale og et kompetenceløft på området.

Mere og bedre uddannelse

Det er regeringens vision at skabe den bedst uddannede generation i Danmarkshistorien. Et bredt politisk flertal bakker op om de ambitiøse uddannelsesmålsætninger. 95 pct. af en ungdomsårgang skal gennemføre mindst en ungdomsuddannelse, og 60 pct. skal gennemføre en videregående uddannelse. Regeringen vil sikre, at der er penge til at opfylde vores målsætninger de kommende år frem mod 2020.

Styrket efteruddannelse

Det er regeringens vision, at arbejdsstyrkens kvalifikationer øges ved, at der også i løbet af arbejdslivet sker en løbende, målrettet kompetenceudvikling. Regeringen har taget vigtige skridt for at give arbejdsstyrken gode og relevante kvalifikationer, herunder bl.a. ved at afsætte 1 mia. kr. til mere og bedre voksenuddannelse med Vækstplan DK.

Velfungerende dagtilbud skal give alle vores børn en god start på tilværelsen. Særligt er gode dagtilbud vigtige for at bryde den negative sociale arv for de børn, der vokser op under vanskelige kår. Det handler især om at udvikle børnenes sprog og sikre trivslen hos alle børn.

Regeringen vil derfor løfte kvaliteten i vores dagtilbud, så børnene udvikler sig gennem leg og aktiviteter og er klar til at starte i skolen. Det skal ske gennem mere og bedre kvalificeret pædagogisk personale, en styrket indsats for de allermindste i særligt dagplejen og en række tiltag som skal styrke det pædagogiske arbejde med børnenes sprog og trivsel. Endelig vil regeringen som led i udspillet forbedre de fysiske rammer i dagtilbuddene.

For at følge løftet af dagtilbudsområdet vil regeringen i samarbejde med interessenterne på området fastsætte nationale udviklingsmål for sproglig udvikling, trivsel og social mobilitet. Målene skal sætte en retning for løftet af området og danne grundlag for dialogen i den enkelte kommune og mellem regeringen og kommunerne.

Et bredt flertal i Folketinget har sat ambitiøse målsætninger for, at flere unge skal gennemføre en ungdomsuddannelse og flere skal tage en videregående uddannelse. Samtidigt skal det faglige niveau i uddannelserne blive endnu bedre. Regeringen vil sikre, at der er afsat tilstrækkelige midler til at indfri disse målsætninger. Det er imidlertid vigtigt, at det ikke alene tilføres uddannelsesområdet tilstrækkelige midler, men også at kvaliteten og relevansen i uddannelsernes indhold løbende forbedres.

Allerede igangsatte forbedringer

Regeringen har på finansloven for 2015 tilført 250 mio. kr. årligt til mere pædagogisk personale i dagtilbud. Dette løft kommer oveni de 500 mio. kr. årligt, som regeringen tilførte dagtilbuddene på finansloven for 2012. Dermed har regeringen over de seneste år afsat et varigt løft på i alt 750 mio. kr. årligt til mere pædagogisk personale og bedre kvalitet i dagtilbuddene.

Regeringen har også gennemført et fagligt løft af folkeskolen, der skal gøre alle børn dygtigere. Vi har forbedret erhvervsuddannelserne. Vi har taget vigtige skridt for at efteruddanne arbejdsstyrken.

De senere års omfattende uddannelsesaktivitet har kun været mulig, fordi regeringen har prioriteret pengene til det. På ungdomsuddannelserne og de videregående uddannelser er der i 2015 afsat knap 4 mia. kr. mere end i 2011. Hertil kommer, at udgifterne til SU er steget med 5 mia. kr.

Forskning, grøn omstilling og vækst

Danmark skal være et førende videnssamfund, så Danmark er bedre rustet i den internationale konkurrence om gode arbejdspladser. Blandt andet derfor har regeringen en målsætning om, at offentlige forskningsmidler skal udgøre mindst 1 pct. af BNP.

Regeringen ønsker samtidigt en grøn omstilling af Danmark, så vi får et mere bæredygtigt samfund. Vi skal levere et Danmark videre til vores børn, som drives af grøn energi, og hvor klimaet, naturen og miljøet har det bedre end i dag.

Regeringen vil også sikre gode rammevilkår for danske virksomheder og samtidigt skabe bedre vilkår for at bo og arbejde i yder- og landkommunerne.

Regeringens prioriteringer frem mod 2020

Regeringen vil prioritere 1½ mia. kr. ud af det samlede løft af det offentlige forbrug på 15 mia. kr. frem mod 2020 til forskning, grøn omstilling og vækst. Det indebærer, at regeringen vil afsætte i alt 4 mia. kr. i perioden 2016-2020 til at fastholde en ambitiøs forskningsmålsætning på 1 pct. af BNP, fortsætte den grønne omstilling i Danmark og understøtte initiativer, der kan bidrage til øget vækst og beskæftigelse – også i yder og landkommuner.

De 4 mia. kr. skal blandt andet prioriteres til fire områder, *jf. boks 4*.

- Flere penge til forskning
- Natur og miljø
- Bedre vilkår for virksomhederne
- Grøn omstilling og vedvarende energi

Boks 4

Regeringen vil prioritere 4 mia. kr. til forskning, grøn omstilling og vækst frem mod 2020

Flere penge til forskning

Ny viden bidrager til at øge væksten og vores fremtidige udviklingsmuligheder. Regeringens mål er, at forskningsudgifterne skal udgøre mindst 1 pct. af BNP. Det kræver, at der prioriteres ekstra midler til forskningen, efterhånden som samfundsøkonomien vokser. Udgiftsniveauet skønnes at skulle løftes med ca. ½ mia. kr. i 2020 for at sikre, at forskningsmidlerne udgør 1 pct. af BNP.

Natur og miljø

Regeringen vil følge op på den langsigtede strategi i Naturplan Danmark, som skal sikre mere plads og bedre sammenhæng i naturen, en styrket indsats for vilde dyr og planter samt bedre mulighed for fællesskab gennem naturoplevelser og friluftsliv. Blandt de konkrete indsatsområder vil være omlægning til natur gennem bl.a. etablering af skov, forbedring af biodiversiteten samt lettere adgang til naturen.

Bedre vilkår for virksomheder – også i yder- og landkommuner

Regeringen ønsker at gennemføre yderligere forbedringer af virksomhedernes vilkår med henblik på at indfri regeringens målsætning om at øge BNP med 20 mia. kr. i 2020 gennem bedre rammevilkår for erhvervslivet. Det kræver vækst i hele Danmark. Derfor vil regeringen skabe bedre grundlag for at bo og arbejde i yder- og landkommuner. Regeringen vil også fremadrettet sikre, at der er en stærk sammenhæng mellem arbejdsmarkedets behov og arbejdsstyrkens kvalifikationer.

Fortsat udbygning med vedvarende energi

Udbygningen med havvindmølleparkerne Kriegers Flak og Horns Rev III frem mod 2020 vil markant øge brugen af vedvarende energi i Danmark.

Globaliseringen og den stigende konkurrence i verden stiller nye krav til Danmark som viden-samfund samt de vilkår, vi tilbyder virksomheder og arbejdspladser i Danmark.

Regeringen ønsker, at Danmark skal være et førende vidensamfund og har en målsætning om offentlige forskningsmidler på mindst 1 pct. af BNP. Det er med til at skabe grundlag for vækst i fremtiden.

Samtidigt ønsker regeringen at skabe bedre vilkår for virksomheder med henblik på at understøtte vækst og beskæftigelse. Det kan sikre vækst og vellønnede arbejdspladser i den private sektor, så vi også i fremtiden har et rigt Danmark, som har råd til en god fælles velfærd. Det er også vigtigt for regeringen at skabe bedre vilkår for at bo og arbejde i yder- og landkommunerne.

På klimaområdet har regeringen det langsigtede mål, at Danmark skal være uafhængig af fossile brændsler i 2050. Vi ønsker et samfund, der er baseret på vedvarende energi. Regeringen har sammen med et bredt flertal i Folketinget aftalt et nationalt klimamål, hvorefter udledningen af drivhusgasser i 2020 skal være reduceret med 40 pct. ift. niveauet i 1990.

Regeringen vil beskytte vores miljø og natur bedre. Vi vil skabe bedre levesteder for dyr og planter. Det vil samtidig gøre naturen mere attraktiv for friluftsliv, turisme og daglig rekreation. Regeringen vil også forbedre vandmiljøet. Vi vil bl.a. fortsætte med at reducere udledningen

af næringsstoffer til søer, åer og kystvande. Regeringen vil fremadrettet sikre ren luft og rent drikkevand. Og vi skal blive bedre til at genanvende vores affald.

Allerede igangsatte forbedringer

De offentlige forskningsudgifter er øget med knap 1 mia. kr. fra 2011 til 2015. Det har sikret at såvel grundforskningen som den erhvervsrettede og udfordringsdrevne forskning er blevet prioriteret.

Regeringen har med finansloven for 2015 styrket klimaindsatsen med 100 mio. kr. årligt fra 2015 og frem. Midlerne målrettes tiltag, der styrker udbredelsen af nye teknologier på varmeområdet og reducerer udledningen af drivhusgasser, når de erstatter fossile brændsler i varmeproduktionen.

Regeringen har også sat afsat 100 mio. kr. årligt til at styrke den grønne omstilling. Midlerne er målrettet natur, biodiversitet og miljø, omstilling til økologi i fødevareproduktionen, udvikling og demonstration af miljøteknologi samt udviklingen af cirkulær økonomi. Endelig har regeringen også lanceret en ny ambitiøs Naturplan Danmark for 195 mio. kr. i alt i 2016-2018.

Regeringen har forbedret rammevilkårene for danske virksomheder og styrket væksten i yder- og landkommuner. Regeringens ambitiøse vækstpakker og udspil i 2013-2015 forøger velstanden med i alt 12½ mia. kr. i 2020.

Tryghed, socialt udsatte og uforudsete udgifter

Regeringen ønsker at skabe tryghed om velfærden i de kommende år. Derfor har vi afsat penge til at kunne løfte de velfærdsområder, hvor der viser sig nye behov.

Regeringen vil endvidere afsætte midler til fortsat at kunne sikre borgernes tryghed. Det er vigtigt for trygheden i det daglige, at man kan leve sit liv uden frygt for indbrud eller overfald. Regeringen har ført en konsekvent og aktiv retspolitik, som har bidraget til, at kriminaliteten er faldende. Samtidig er det vigtigt, at vi gør en aktiv indsats for at sikre, at børn og unge ikke vælger en løbebane præget af kriminalitet og at langt flere hjælpes ud af kriminalitet.

Der skal også være penge til at dække uforudsete udgifter. Det skaber utryghed, hvis der pludseligt opstår behov for at lave vidtgående besparelser, når der kommer uforudsete udgifter. Det er rettidig omhu, og det skaber tryghed om rammerne for vores velfærdssamfund.

Regeringen vil ligeledes skabe bedre vilkår for de mest udsatte og sårbare i samfundet. Eksempelvis anbragte børn, hjemløse, voldsramte kvinder og misbrugere. Regeringen har sat sig en række ambitiøse sociale 2020-mål, *jf. boks 5*.

Boks 5

Sociale 2020-mål – bedre vilkår for socialt udsatte

Udsatte børn og unge skal have bedre og lige muligheder, selvom de har haft en hård start på livet eller får udfordringer senere i livet. Udsatte voksne, som rammes af fx hjemløshed, misbrug eller vold i nære relationer, skal hjælpes til en bedre tilværelse. Det kræver en fokuseret social indsats. Derfor har regeringen opstillet en række sociale 2020-mål. Regeringen vil løbende fremlægge konkrete tiltag, som blandt andet vil blive finansieret inden for satspuljen. Regeringens mål på det sociale område frem mod 2020 handler blandt andet om, at:

- Andelen af unge mellem 15 og 17 år, som begår kriminalitet, skal falde med mindst 25 procent.
- Antallet af hjemløse skal reduceres med mindst 25 procent.
- Mindst 50 procent af de udsatte børn og unge har en ungdomsuddannelse som 25-årige.
- Andelen af anbringelser af børn, der bliver afbrudt, skal falde med mindst 30 procent.
- Andelen af borgere, som afslutter et behandlingsforløb for stofmisbrug som stoffri eller med reduktion i misbruget, øges til mindst 50 procent.
- Brugen af tvang reduceres med mindst 50 procent.

Regeringens prioriteringer frem mod 2020

Regeringen vil prioritere knap 6 mia. kr. ud af det samlede løft af det offentlige forbrug på 15 mia. kr. frem mod 2020 til øget tryghed, socialt udsatte og uforudsete udgifter. Det indebærer, at regeringen vil afsætte i alt 15 mia. kr. i perioden 2016-2020 til tryghed, socialt udsatte og til de uforudsete udgifter, *jf. boks 6*.

Den nærmere prioritering af de resterende midler vil ske i de kommende år.

Boks 6

Regeringen vil prioritere 15 mia. kr. til tryghed, bedre vilkår for socialt udsatte og uforudsete udgifter

Tryghed

Regeringen vil fortsat prioritere midler til at sikre borgernes tryghed. Regeringen har ført en konsekvent og aktiv retspolitik, som har bidraget til, at kriminaliteten er faldende. Det gælder bl.a. en styrket indsats mod ungdomskriminalitet. Unge, som begår kriminalitet skal hurtigt mærke en konsekvens, og der skal samtidigt sættes tidligt ind med en forebyggende indsats. Det gælder også bekæmpelsen af terror, hvor regeringen har fremlagt en ambitiøs terrorpakke, der bl.a. giver de relevante myndigheder flere redskaber. Og der skal også være midler til at prioritere borgernes tryghed i de kommende år.

Bedre vilkår for socialt udsatte

Regeringens ambitiøse sociale 2020-mål skal sikre bedre vilkår for de mest udsatte og sårbare i samfundet ved at målrette den eksisterende sociale indsats mod de metoder og konkrete indsatser, der skaber de bedste resultater for den enkelte.

Ny velfærd og uforudsete udgifter

Der kommer næsten altid ekstra udgifter i løbet af et år, som ikke var forudset på finansloven. Det så vi bl.a. med terrorangrebene i København og Paris. Her kunne regeringen kort tid efter fremlægge en ambitiøs terrorpakke, hvor det var muligt at prioritere ca. 100 mio. kr. i 2015 stigende til knap 150 mio. kr. fra 2017 og frem.

En række af de indsatser, der skal bidrage til at realisere 2020-målsætningerne for at skabe bedre vilkår for socialt udsatte prioriteres fra satspuljen, der ligger udover de midler, som regeringen vil prioritere fra forbrugsvæksten.

Regeringen vil ikke på forhånd sætte mærkat på alle 39 mia. kr. i perioden 2016-2020. Der skal være penge til at håndtere nye konkrete udfordringer, der opstår i de kommende år, og som vi ikke kan forudsige i dag.

Modernisering af den offentlige sektor

Den offentlige sektor, vi har i dag, er resultatet af, at man både har prioriteret flere penge til velfærden igennem mange år og samtidig har effektiviseret ved at gøre tingene på en billigere eller bedre måde. Regeringen vil tilsvarende udvikle velfærden ved både at tilføre flere midler og modernisere den offentlige sektor.

Regeringen vil gennem offentlig modernisering frigøre i alt 12 mia. kr. i 2020, som vi vil anvende til målrettede forbedringer af den offentlige service. Pengene skal altså blive i den offentlige sektor.

Regeringen vil frigøre de 12 mia. kr. gennem konkrete initiativer og reformer i fx finanslovaftaler og økonomiaftaler med kommuner og regioner. Der vil i den forbindelse blive taget en bred vifte af instrumenter i brug, herunder fælles løsninger, bedre regulering og målretning af indsatsen, digitalisering mv., *jf. boks 7*.

Boks 7

Modernisering af den offentlige sektor: Eksempler på fokusområder og redskaber

- Fokus på effektivitet, resultater og gensidig læring.
- Digitalisering.
- Brug af velfærdsteknologi.
- Serviceminded offentlig sektor.
- Fælles løsninger.
- Offentlig-privat samarbejde.
- Samarbejde mellem parterne på det offentlige arbejdsmarked om modernisering.
- Bedre regulering og målretning.
- Styrket fokus på kapacitetsudnyttelse, økonomistyring, ledelse og bedre offentlige indkøb.

Regeringen har på nuværende tidspunkt frigjort 4,4 mia. kr. frem mod 2020 og er således godt på vej til at realisere målsætningen på 12 mia. kr.

Erfaringer viser, at det på flere områder er muligt at opnå højere kvalitet, samtidigt med at der frigøres ressourcer. Det kan fx ske ved at anvende ny velfærdsteknologi, digitalisering, og ved at kommuner eller flere statslige institutioner går sammen om at løse specifikke opgaver i fællesskab. Samtidig sker der løbende effektiviseringer rundt om i den offentlige sektor, der frigør midler på de enkelte institutioner og i de enkelte kommuner og regioner.

Midlerne i den offentlige sektor skal bruges så effektivt som muligt og på områder med størst behov. I nogle tilfælde bliver frigjorte midler fra moderniseringsinitiativer anvendt i den sektor – fx stat, kommuner eller regioner – hvor de er tilvejebragt. I andre tilfælde flyttes de frigjorte midler mellem sektorer. Regeringen mener dog ikke, at moderniseringsinitiativer alene kan finansiere udgifter til fx ældre og sundhed frem mod 2020. Det er nødvendigt at tilføre flere midler til disse højt prioriterede områder.

Danmark på sikker vej

– Plan for et stærkere fællesskab

2014/2015:32

Henvendelse om udgivelsen kan i øvrigt ske til

Statsministeriet
Christiansborg
Prins Jørgens Gård 11
1218 København K
Tlf.: 33 92 33 30
E-mail: stm@stm.dk

ISBN

978-87-93214-74-3

Elektronisk publikation

978-87-93214-75-0

Design, omslag

e-Types & e-Types Daily

Foto

Polfoto

Tryk

Rosendahls a/s

Web

Publikationen kan hentes på
stm.dk

